

91 HISTORIE A SOUČASNOST PODNIKÁNÍ NA PŘEROVSKU A HRANICKU

(Jiří Lapáček: *Z historie podnikání*, s. 7–183)

Žehušice, Městské knihy s.r.o. 2009, 319 stran

V roce 2009 vydalo nakladatelství Městské knihy v rámci edice „Historie a současnost podnikání v regionech ČR“ publikaci, která se věnuje podnikatelské činnosti v obcích Přerovska a Hranicka. Jedná se v pořadí již o 58. svazek této na území českých zemí unikátní ediční řady, vycházející již od roku 1998. Podobně jako její předchůdci je i tato kniha rozdělena dvě hlavní části: oddíl věnovaný vzniku a rozvoji podnikání v regionech Přerovska a Hranicka (autorem ředitel SOkA Přerov Jiří Lapáček) a část, v níž jsou představeny vybrané firmy současnosti. Naše pozornost bude upřena pouze na text zabývající se historií podnikatelské činnosti (s. 7–183).

Výkladu o historii podnikání předchází úvod, v němž autor pojednává o obecných problémech podnikání, následovaný popisem přírodních poměrů a nástinem správního vývoje obou regionů. Úvodní strany navíc doplňuje vhodně zařazená mapa vymezující hranice sledovaného území. Místo zevrubného popisu správního vývoje, jenž je čtenáři k dispozici v jiných publikacích (např. Lapáček, J. – Passinger, B.: *Pobečví v proměnách času*. Přerov 2005), by byl ale zřejmě přínosnější historický nástin rozvoje obou regionů.

Text o historii podnikání je rozdělen do několika kapitol, z nichž některé jsou dále členěny podle vybraných lokalit. O kritériích volby zařazení jednotlivých míst se však nikde nedozvídáme. Nejprve je čtenář knihy seznámen s rozvojem cechovně organizované výroby, následuje výklad o manufakturním období, živnostenských společenstvech, dopravě, elektřině a obchodu. Historickou část díla uzavírá rozsáhlá kapitola o podnikání ve vybraných místech Přerovska a Hranicka do roku 1945. Autor, přední znalec dějin obou regionů, opírá se o dostupnou regionální literaturu a prameny, obohatil v mnoha ohledech naše znalosti o jejich hospodářském vývoji. Na publikaci populárněvědeckého charakteru podal faktograficky vyčerpávající pohled na tento segment historie.

Necháme-li stranou ne úplně přesné objasnění některých užitých pojmů (cechy, manufaktura nebo továrna), proti čemuž by zřejmě vznesl kritický hlas jen znalec hospodářských dějin, představuje historická část publikace vskutku cenný a bohatý zdroj poznatků. Snad by přehlednosti práce prospělo spíše chronologické rozdělení textu, popř. precizněji provedené tematické členění. Předěšlo by se tak zpřetrhání kontinuity výkladu a jeho rozmělnění do více kapitol, k jakému došlo například v případě pojednání o ceších, manufakturní výrobě či obchodě. Ostatně právě kapitola o obchodní činnosti, provázející odedávna lidskou společností, by si zasloužila jistě podrobnější zpracování než započít ji až vznikem přerovského obchodního grémia v roce 1886 a zabývat se v ní na malém místě pouze Přerovem. Více by se dalo čekat rovněž od podkapitoly, která byla věnována podnikání v Hranicích do roku 1945. V porovnání s Lipníkem nad Bečvou rozsahem přibližně poloviční text totiž plně nereflektuje hospodářskou realitu sledovaného období. Snad s výjimkou Hellerova podniku a Kunzovy společnosti je výklad o dalších podnikatelských aktivitách v Hranicích až příliš stručný.

Dílo Jiřího Lapáčka si oprávněně zaslouží v mnoha ohledech ocenění. Shromáždit, utřídit a zpracovat velké množství materiálů vyžadovalo vynaložení jistě značného úsilí, byť byl autor takřkajíc přímo u zdroje. Kladem je rovněž bohatá, dobře zvolená a vhodně zařazená obrazová příloha. Vedle několika výše uvedených připomínek lze mít drobné výtky k výběru použité literatury, jejíž seznam je předložen v závěru textu (s. 182–183), ale vzhledem k charakteru práce a účelu vydání by se jednalo o výtky marginální. Význam a skutečný rozměr Lapáčkova díla ocenění určitě každý, kdo se bude chtít seznámit se základním rysy vývoje podnikatelské (přesněji hospodářské) činnosti Přerovska a Hranicka.

PETR KADLEC